

Листи до Приятелів

LETTERS TO FRIENDS

Ч. 6.

НЬЮ ЙОРК

СЕРПЕНЬ, 1953

Дорогі!

Сказані, особливо ж писані слова зобов'язують. Їх можна відректися, отверто і щиро. Але поки цього не зроблено, судимо діла людей, порівнюючи їх із їхніми ж словами, — а чесність міримо згідністю слів і діл.

Якими словами виховувалося, і які слова засвоїло і залюбки повторяло наше покоління? Перегляньмо в пам'яті книжки, журнали, часописи, що в них оформилися українські політичні мислі 20-их і 30-их років. Там дуже часто знайдемо гостру критику теоретичних засновків і практичних дій керівних постатей революції та держави 1917-1920 років. Головний закид проти них той, що вони духом були невірниками партійних програм, одже в політиці були більше партійцями ніж державниками, — патріотами соціальних груп і партій, а не України.

Тут не місце займатися питанням, поскільки та критика слушна, і що в ній перебільшене. Важно ствердити одне: на керівні місця нашого життя виходить, і в багатьох випадках уже вийшло, саме те покоління, що прийняло, на всіх перехрестях повторювало, і досі не відреклося тієї критики. Тож маємо право сподіватися, що тепер, тільки добро цілості, нації, ідея державности проказують поставу і поведінку наших політичних партій і груп. Чи справді так?

Дорогі! Так хотілося б починати „Листи” доброю й привітною розмовою. Коли ж думки приводять до болючих пи-

тань, стараймося легко доторкатися їх, тільки здалеку вказуючи, як слабкість, що її треба перемогти.

Ще болять нас, як рани, переживання із „таборових республік” із їх боротьбою за владу над магазинами. Чи це гі старші партії стояли тоді на чолі воюючих сторін? Чи може, навпаки, були це суворі судді й критики?! — Ще в нашій пам'яті різні державні центри з 1945 року. Чи ця справа упорядкована? Чи це державницький, чи партійно-груповий інтерес підказує ще досі підтримувати поруч традиційного центру, ще й претенсії новотворів?! Чи покоління, що так гостро розправлялося на словах із партійними сварами доби революції, принесло український мир, чи навпаки прищепило внутрішні війни на нових землях?!

Великий іспит зрілості здає наше покоління. І з особливою тривогою чекаємо вислідів того іспиту саме тепер перед новою сесією УНРади. Після смерті визначних провідників старшого покоління, те молодше має упорядкувати спадщину. Хай же пам'ятає воно слова, що ними жило і воювало, слова критики розбуялого партійництва. Хай воно покаже, як треба зрікатися неодного з групових бажань в ім'я цілості, нації.

Приятелі! Творім підсоння моральних вимог до наших провідників. Щоб їх діла були згідні з їх сказаними і невідкликаними словами про *salus reipublicae*, про добро цілості-нації, яке йде перед користю окремих людей і груп.

ЗА УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ СПІВПРАЦЮ

Довкола переговорів ВО УНРади з Американським К-ом для визволення від більшевизму ширяться слітки, підозри. Вважаємо, що найкращою зброєю проти них буде ясність і правда.

КЦАБ. Не повторитимемо в подробицях усіх знаних речей. Пригадаємо тільки, що в грудні м. р. все організоване українство однодушно відкинуло натиск і намови включити українців у т. зв. КЦАБ (Координаційний Центр Антибільшевицької Боротьби). Бо 1) він був фактично опанований московськими групами, 2) його вихідною точкою була лютева революція, отже далі єд на, неділима, — і 3) немосковські народи, що вже самовизначилися в своїх самостійних державах, мали б наново самовизначитися після розвалу Советів. — Коли б українці увійшли до КЦАБ на таких умовах, вони самі перекреслили б акти самостійності і соборності з 22 січня 1918 і 1919 років.

Достойна й принципова постава українців мала поважні невідгоди: 1) Вона залишала українство ізольованим. За винятком білорусів, які мали все таки посередні зв'язки з КЦАБ, всі інші немосковські народи мали вже своїх представників у КЦАБ; і 2) така постава грозила порванню зв'язків із впливовими американськими політичними колами. — Це були ті політичні аргументи, що їх висувала делегація УКК, намовляючи українців до вступу до КЦАБ.

Протидія: З'їзди в Карльсруге та в Парижі. Такий стан вимагав негайної дії, щоб вийти із ізольованості, і розбудувати співпрацю з американськими чинниками. Цю дію — скажемо згорі — успішно перевів ВО УНРади. На двох, за його ініціативою організованих з'їздах, у Карльсруге та в Парижі, вдалося приєднати до українських позицій ті немосковські народи, що вже мали делегатів в КЦАБ. Це означало вихід із ізоляції. — Меморандум з підписами представників тих народів вручила делегація під прозодом керівника закордонних

справ ВО УНРади, др. Витвицького, голові Ам. К-ту, адм. Стізенсові. У зв'язку з цими подіями, з ініціативи представників Ам. К-ту в Європі відбулася поза рядами КЦАБ конференція зацікавлених сторін, яка покликала комісію для вироблення статуту нового, іншого центру. Таким чином ВО УНРади вдалося вийти із невідгодної ситуації

Ідея нового центру. В новій комісії прийшло до зудару між представниками немосковських народів і тими московськими групами, які не відступали від імперіалістичних зазіхань (групи Керенського, Мельгунова, Антонова). Зате московська група Ніколаєвського і туркестанці виступали разом із народами Паризького бльоку з українцями в осередку. Таким чином КЦАБ фактично розколовся, а комісія, вже без трьох московських імперіалістичних груп, виробила проект нового статуту, якого основні точки рахуються з українськими вимогами.

Той статут радикально різниться від статуту КЦАБ: 1) Новий центр був би побудований на засаді рівноправності всіх національних груп, як нпр. Об'єднані Нації. Рішення осягалися б шляхом узгодження з усіма групами, а не шляхом переголосування. Отже перевага москалів відпадає; 2) новий центр не мав би вирішувати питань національної політики, але мав би вести протибільшевицьку пропаганду; 3) в проекті стверджено право кожного народу самостійно визначати свою політичну долю, отже українське представництво мало б офіційно стояти на самостійницьких позиціях, чого не дозволяв статут КЦАБ; 4) ексцелєнці центри не були б безпосередньо пов'язані з майбутньою установою. Державний Центр УНР, УН Рада і ВО залишаться вповні незалежними у своїй боротьбі за віднову самостійної, соборної української держави. Коли б переговори дійшли до позитивного завершення, тоді з українського боку мав би увійти до того майбутньо-

БЕЗПАРТИЙНІ

БЛЮК

Третя сесія УНРади вже недалеко. Про неї говоримо. Чуємо про персональні зміни в Президії УНРади і в Вик. Органі. Справа важна саме тепер, коли світ усвідомлює собі значення української проблеми.

Але постає питання: чи можемо впровадитися тим, що нових людей до найвищих органів екзильного державного центру вибирають тільки представники політичних партій? Чи дадуть вони повний вираз голосів усіх українців, що живуть по цей бік кордону? Не маю на думці тих партій, що не входять у склад УНРади. Але думаю про численних людей, що до сьогодні не вступили в членство політичних партій, або тих, що огірчені партійними суперечками, покинули ряди партій, ставши безпартійними.

го центру спеціально до того покликаний К-т для антибольшевицької пропаганди.

Осяги й небезпеки. Пересправн ще не закінчені. Але вже можна відзначити поважні осяги акції ВО УНРади: 1) притягнуто представників інших немосковських народів на українські позиції, та в їхньому об'єднанні, з Державним Центром УНР в осередку, створено основу для дальшої політичної акції без уваги на вислід переговорів з Ам. К-том; 2) доведено до фактичного розвату КЦАБ, та до ізоляції московських імперіалістичних груп.

Чим скінчатся переговори, ще передчасно відгадувати. Проти нас діють впливові московські організації. Ча тина української преси, що — не подаючи речевих закидів — поведла неперебірливу кампанію проти ВО УНРади, повинна усвідомити собі, що ним вони тільки помагає московським імперіалістам. Повторяється трагічний мотив нинішньої історії: — українська анархія мусить промочує дорогою московській диктатурі.

О. Олесницький

Як відомо до блоку безпартійних належить нині багато людей і серед тих світлі люди науки та фахового знання, таких потрібних в державному будівництві. Нам повинно залежати на голосі тих людей, особливо людей із знанн державних наук, а при обсаді постів в Вик. Органі саме ті люди повинні мати поважне, як не рішальне слово. Складність нашої визвольної справи вимагає від її керівників глибокого знання та зручності, а не тільки партійної лїкарки...

Блок безпартійних людей, неменших патріотів України, росте, і з ним в ім'я добра справи повинні рахуватися. Дбаймо, щоб і ті люди мали голос в соймовій Раді УНР. **В. Тр-ий (Бруклін)**

До наших читачів: — Цей лист ставить перед Вас питання, що вже кілька років носить на поверхні нашого політичного життя, раз притихаючи, то знову виступаючи голосніше. Залишаємо Вам подумати над цією справою, і кількома заввагами хочемо помогти Вашій роздумі.

1 — Коли група людей організується задля якихсь політичних цілей (нпр. здобуття впливу на владу, на суспільство) маємо політичну партію. Коли ж „безпартійні“ творять блок і ставлять собі політичну ціль (мати „поважне, як не рішальне слово“ в політичному представництві), тоді є тільки справою смаку, чи той блок називатимемо блоком, чи партією...

2 — Люди, за якими вставляється Шан. автор листа, поділяються на дві категорії. До першої належать ті, що не були членами політичних партій, отже головно неполітичні люди. Хотіти для них „рішального“ голосу хіба трудно. В демократичних державах рішають організовані політичні групи, які завжди є дрібною меншістю (нпр. американські партії). Політична людина має до вербу або вступати до партій, або творити нові партії. Неполітична людина мусить-

ПОДІЇ ТА РЕФЛЕКСІЇ

Соборність

(МШ) Світова преса відзначила, що за останній місяць дві найбільші потуги мали великі клопоти з двома порівнюючі малими державами: -- ЗДА з Південною Кореєю, а СССР із Східною Німеччиною. Рушійною силою в обидвох випадках була одна і та сама ідея соборності. Президент Корей випустив полонених північних корейців на волю, щоб цим підкреслити, як сам казав, єдність країни та народу. — Всі потягнення німецького уряду оглядаються на те, чи вони przypadково не шкодять об'єднанню на-двоє розділеної країни. Смерть або об'єднання! — кричать корейські маніфестанти. Справа об'єднання понад усе! — повторяють німецькі політики.

У нас від 1919 року самостійність і соборність називалися разом. Але не завжди зливалися в одну нерозривну цілість. Варшавський договір 1920 року поступався соборністю в ім'я врятування самостійності частини України. Наше політичне мислення де-далі схилилося до того, щоб визнати цей договір справжнім і поважним державним актом. Це

значить: — в українській свідомості пробилося переконання, що важно зберегти і закріпити самостійність якоїсь частини, щоб потім ступнево здійснювати соборність. Головна вага була покладена на самостійність, тоді як соборність ставала дальшим етапом. Перед нашою уявою носилися спогади італійської соборності, досягнутої завдяки існуванню невеликого, але самостійного Піємонту. 1918 рік дав зразки югословянської, румунської соборності, здійснених до-круги самостійного ядра.

В нинішній поставі Німеччини і Корей виглядає навпаки. В ім'я соборності Німеччина і Корея виставляють на ризико самостійність частин: — Західної Німеччини з одного, Південної Корей з другого боку. Соборність стає першою справою. Таку переоцінку цінностей можемо зрозуміти, коли пам'ятатимемо події підчас і після 2-ої війни. Тоді в центральній і східній Європі йшлося не тільки про колоніальну залежність, про імперіялізми давнього типу, але... про життєвий простір переможця. Німці проєктували великі пересунення народів. Польща перегнула мільйони німців із за-

ся з існуючим станом. — До другої категорії належать ті, що виступили з партій. Цим вони заявили суспільству своє „ні", своє невдоволення партіями і їх взаєминами. Але щоб віддати їм поважний чи рішальний голос, суспільство повинно б знати їх позитивні тези, їх „так". Коли вони це зроблять, то знову ж повернемося до попереднього: — вони створять нову партію з власною програмою. Коротко: — бльок безпартійних це контрадікцію ін ад'екто, суперечність у собі.

3 — Організації чи бьоки безпартійних це відомі нам появи в тоталітарних чи півтоталітарних державах. В советській дійсності бьок безпартійних мав завданням творити сповидність, неначе однопартійний режим спирається на на-

родні маси. — У Польщі т. зв. „безпартійний бьок співпраці з урядом" був політичною партією урядовців і доходців із держави. Перший бьок советського типу це шлях похилого попен-тацтва. Другий, польський, це дорога ласого кар'єризму.

4 — Окремою справою є питання фахівців. Автор листа має повну слушність, коли говорить, що серед безпартійних є багато, дуже поважних фахівців. Вони в усіх добре порядкованих державах суспільства мають найбільшу пошану. Їм передають пости, які вимагають окремого, спеціального знання і досвіду. Гаслом повинно бути: — крзчий безпартійний фахівець, ніж нуля з партбілетом у кишені.

нятих земель, вирвала українське лемківське населення з його прадідівської землі. Совети переселяють і пишуть цілі народи. Тож сьогодні напр. поворот до ризької лінії міг би означати не тільки, як у 1920 році, тимчасове включення Західньої України до Польщі, і не тільки поворот до українсько-польської проблематики 20-их і 30-их років, отже автономії чи повільної асиміляції. Окупація західніх земель могла б означати перегін сьоми мільйонів українського населення на схід, перегін типу 17-го сторіччя. Претенсії Польщі до Червенських городів після тисячі років могли б знайти знову тимчасове рішення по сучасній засаді: — cuius regio, eius natio (чия держава, того ж і національність) в буквальному, найбільш варварському розумінні.

Змінене політично-моральне підсоння відчуває Німеччина, відчуває Корея. Українська політична думка повинна ясно усвідомити собі цей новий стан речей. Кавеант консулус!

ЯК СТАТИ МІЛЬЙОНЕРОМ?

Я певна, що десятки пар очей з цікавістю слідкуватимуть за тими рядками, щоб урешті (як звичайно при самому кінці) віднайти ключ добуття мільйонів зелених. Так, бо кому-ж нині не потрібно грошей?

Але я не надуживатиму терпеливості читача і тайну добуття мільйона розкрию таки зараз. Передомною книжка Бой-Желенського про мистецьке життя Кракова першої половини 20 століття. Сторона 79-80, цитую в перекладі: „Видано присуд першої інстанції і той присуд карного суду присудив редактора „Часу“ (краківський польський журнал) до 200 зл. гривин, з заміною на арешт, за самовільне пропущення у фейлстоті Желенського... одного слова“.

Коли усвідомимо собі, що сучасні редактори газет, чи радше мовні редактори, не тільки пропускають безкарно одне слово, але змінюють не-до-пізнання

зміст, форму, заголовок, хід думки, не питаючися автора про його згоду, — та ще й на публічний протест безпомічного ллють на його голову пригорщі каламутної води, мимоволі мусимо жаліти, чому не живемо серед умов, що з них творив і писав Бой-Желенський. За одне лише моє оповідання, що його ред. Ч. " від щирого серця" поправила, я одержала б на нинішні гроші мільйон доларів.

Не від речі буде згадати й неохайність коректи. В одній лише короткій казці, що появилася в відомому дитячому журналі, було 15 помилок.

Гай, гай, як легко — здавалося б — з Америки зробити мільйон!

Іванна Савицька — Філадельфія

МИ МОЛОДІ

Пане Докторе!

Чи маю представитися? Мені трішки (направду тільки трішки!) понад 20, люблю танцювати, кіно моя пристрась... На одній із доповідей про „Загублену людину“ в НЙорку Ви згадували Мерилін Монро і Ріту Гайворт. Доказ, що я буваю і на доповідях, ну і читаю. У знайомого попали мені в руки „Листи“ і з них статейка п. Трембіцького. Хто він? Одна товаришка оповідала мені, що якось студентському зібранні Ви запитували, що сталося б, коли б так „вибухнула“ Україна, і треба б посилати місії по світі. Чи ми готові? Тепер знову те саме питання в „Листах“. — Не можна сказати, що нічого не робимо. Нас учили колінь співати про маленькі наші руки, що кріпнуть і ростуть, а потім Україні всі сили відпадуть. Нам співали про маленькі наші ноги, що знають свою путь, — на службу Україні, як виростуть підуть... Виросли наші ручки, тож плескаємо на віцах. Виросли наші ніжки, і маніфестаційно маршуюємо по вулицях... Чи мало? Скажіть і радше. Може справді збереться гурток студентів і студенток, що спільно думатиме про ці речі. Кажіть, як робити?

Рома — Нью-Йорк

СКІЛЬКИ НАЦІОНАЛЬНИХ СВЯТ?

Після вечері ми продовжували розмову про національні свята.

Я сказав:

— Мені здається, що в нас повинно бути чотири національні свята: 22. Січня, Шевченка, Полягалих і 1. Листопада. Вони мають право на всенациональність і на найвищий рівень, на який нас стати.

— Значить — тільки в цих святах мали б обов'язок брати участь усі наші найкращі мистецькі сили?

— Так. Але воно не виключає добровільної участі тих мистців у інших концертах академіях чи панахидах.

— А як з традиційним „просимо всіх здержатися з імпрезами на той день“?

— Це мало б обов'язкову силу тільки до чотирьох вичислених свят.

— Але тоді ті чотири свята мусли б бути гідно відсвятковані.

— Включно до кількості публіки і святкового одягу.

Програми свят мають не тільки стояти на найвищому рівні виконання, але й бути цікавими. Треба бодай старатися давати все щось нового, а не лиш промову, спів, музику і рецитацію. На жаль у нас звертається мало уваги на atrakційність програми і тому — ніде правди діти — всі наші національні свята не зацікавляють публіки, тільки накладають на неї обов'язок участі.

Вибачте — вмішався до нашої розмови якийсь молодий чоловік — Чи позволите поставити Вам пару питань?

— Прошу дуже!

Проф. М. Ветухів, голова УВАН в ЗДА, виїхав 22 липня до Італії на міжнародній конгрес генетиків. По дорозі відвідає українські осередки в Німеччині й у Парижі.

Бажаємо нашому приятелю, проф. Ветухову, щасливої дороги та успіху, який був би не тільки успіхом Казанбійського університету, від якого виступатиме Михайло Олексієвич із доповіддю, — але був би й успіхом українського імені в широкому світі.

— Кажете, панове, тільки чотири свята?... А де Петлюра, Коновалець, Чупришка, Бесарабова, Маківка, Крути, Базар!?

— Ваше запитання незвичайно цікаве. Спокійно подумаймо і про це...

(Початок у 5. числі.)

Р. Купчинський.

13 ЛИСТІВ

ПОПЕРШЕ

З шостим числом „Листів“, які, як мало що з періодичного друкованого слова, завжди читаю „одним духом“, не можу вже оборонитися перед бажанням сказати і своїх кілька думок.

Поперше — подобалася мені назва і дійсність, яка повинна існувати, і вірую, що існує, серед читачів і тих, що пишуть. Це те, що приятелі не мусять рекрутуватися з одного тільки середовища з тотожними політичними переконаннями. (Така кореспонденція була б нецікава). Бо вже довгими, на жаль, роками закорінилась у нас мода кляти фікувати людей за кількома, часто непорушно-мертвими, партійно-програмними шаблонами, і тих, хто не є „наш“ — заглушувати, як то роблять більшовицькі шуми з немилими голосами в етері...

Очевидно, що така атмосфера залишає дуже мало можливостей для об'єктивного і конструктивного обміну думками. Такий речовий обмін думок, спроможність побачити і зрозуміти слушність не лише у власних реченнях, чи в словах партійного колеги, але й у думках опонента, має найкращі шанси в атмосфері приязні, а вже ніколи у хворобливій, піднесеній температурі групової нетерпимості, яка часто засліплює блиском ненависти наші очі, — ненависти, яку, будьмо щирі, іноді нелегко було доглянути в зустрічі з московським, польським чи німецьким окупантом...

А подруге — але про це може іншим разом. Сторінки „Листів“ надто ще невеликі, щоб можна було не відчувати респекту перед можливими можливими.

І. Темницький — Ньюарк

3 П Р Е С И

„А я Вам кажу — бійтеся мовчання”.

М. Метерлінк

(МЦ) В розділі „3 газет” звичайно говорять про те, що написано в газетах. Сьогодні будемо оригінальні й говоримо про те, про що не пишуть, не хочуть писати наші часописи.

Головна справа української політики в цю пору це переговори для створення протибольшевицького осередку за почином Ам. К-ту для визволення. А глибша суть цієї справи це боротьба поневолених Москвою народів проти

„Моліться правді на землі” — ці слова насуваються мені по прочитанні трьох перших чисел „Листів”. І це, по моему, одинокий правильний шлях, яким нам треба йти коли хочемо мати успіхи і вдоволення з нашої праці на еміграції. Багато наших людей в різних дрібних і несуттєвих спорах останніми часами загубили мету нашого шукання на чужині, мету української людини на еміграції. І цим людям треба, як заблуканому мандрівникові серед незнаного терену, показати дороговказ, куди йти, щоб вийти на добру дорогу. „Листи” повинні стати тим дороговказом у нашому промисловому і політичному житті по всіх країнах нашого поселення. Дай Боже, щоб „Листи” цю свою місію виконали якнайкраще. Вітаю всіх знайомих.

Інж. А. Качор — Вінніпег.

„Вітаю сердечно... „Листи до Приятелів”. Думка видавати такі листи прекрасна. Коли б удалося Вам розбудувати й поширити бодай десятки тисяч „Листів”... то виконали б керислу працю для оздоровлення відносин. Знаю з практики, що трудна це справа... Але я вірю, що здорове зерно, що його засівають „Листи” не повинно пропасти.

І. Тиктор — Вінніпег.

„Люблю нашу політику без партійщини, тому хочу стати Вашим передплатником”.

В. Бойко — Болтимор

біломосковських кандидатів на наслідство по большевиках. Українці добилися в цій боротьбі поважних успіхів. Про це в статті „Листів” на 2-й сторінці.

Але з багатьох органів нашої преси, головню ж із шодеників, читач не довідається про цю боротьбу й її осяги. Вони покриваються мовчанням, або збуваються передруком сухих, офіційних звідомлень.

З імли далеких років зривають примари. Перед 36 роками йшла боротьба України проти московської переваги, керовної іноді навіть тими самими особами, що й нині. І тоді, як нині, одні українці підривали силу й повагу українського уряду в народі, — мовляв — запродалися капіталістам... а другі, найчисленніші, мовчали, як мовчать наші часописи. Непаче щоб і своїм і чужим показати, що та боротьба їх не холодить, і не гріє, — і що суспільство не стоїть одноставно за речниками української справи.

Як знайти слова, щоб сказати, щоб переконати наших редакторів: — що успіхи в переговорах з Ам. К-том, — що об’єднання немосковських народів довкруги України — це наші спільні успіхи, успіхи української справи взагалі, якої тільки орударем був ВО УНРади! Це ж успіх і тих, що підчас боротьби вважали за достойне глузувати з людей, які вели боротьбу. Це успіх і тих, що вважали за можливе... мовчати. Це успіхи українського суспільства, і від нього залежатиме, чи зуміємо їх використати. Не йдеться про те, щоб хвалити УНРаду, коли вона Вам немила. Не згадуйте її. Але йдеться про підготову суспільства до утвердження і розбудови позицій, вже здобутих, без огляду на те, як скінчаться самі переговори.

„А я Вам кажу: — бійтеся мовчання” — писав Метерлінк. Бійтеся Вашого мовчання, українські редактори, щоб колись не треба соромитися, як суспільство пригадає Вам те Ваше мовчання!

ЧОМУ?

*Із одного листа: Варт відзначити одне цікаве явище. Я завважив його аж у половині липня. Останніми роками в червні дратували нас усіх газетні об'яви і заклики до всенационального святкування „проголошення” з 30 червня 1941 року. Цього року їх не було. Кажуть, що Філадельфія щось приготувала на кінець липня, але крику в пресі якось не помічається. Що це означає? Невже отверезіння?

Із другого листа: Наше місто взяло справді американське темпо. Вже в половині липня появились в пресі (див. „Свобода” з 16-го, — було також в „Амеріші”) об'яви „Громадського К-ту співпраці організацій” у Ньюарку про святкування... 1-го Листопада, 700 річчя Львова, коронації короля Данила... „Закликається всі організації”, „стежить за повідомленнями” і т. п. Тільки прохаю не думати, що той К-т співпраці це наш Центральний К-т, який виконує функції філії УКК, і який досі влаштовував спільні національні свята. Ні! „Громадський К-т” це „конкуренційна спілка” під проводом однієї партії, і звідси такий поспіх! Чи не весело?

Наша відповідь: — Було б весело коли б не так до болю сумно і соромно. Тож спокійно поставмося, Приятелі, до тих подій. Не думаємо, щоб партія, яка вважала день 30 червня 1941 року своїм триумфом, так за одним поворотом зрелася того. Це не було б поважно. Праздоподібно та партія в своїх осередках відзначила той день. Але справді треба бачити поступ у тому, що цього року вона не пробувала накидати тієї урочистості всьому українству. Хочеться побажати, щоб це не було тільки цьогорічним випадком.

Наші сумніви і непевність оправдуються, коли чуємо про почин у Ньюарку, недостойний для поважних людей і організацій. Три свята були нашими спільними непартійними святами: — 22 січня, Шевченківські роковини і 1-ий Листопада. І влаштовували ті свята не

партійні, і не підпартійні комітети, але організації спільні для всіх партій і груп, головно ж займалися цим філія УКК. Новий „К-т співпраці” в Ньюарку робить вилім у цій ясній сторінці нашого життя, і починає партійні перегони у тому, що було досі нашим спільним храмом очищення і поєднання розсварених українських душ. Комітет у Ньюарку не робить доброї прислуги ні українській справі, ні організаціям, що йдуть за ним. Переконуйте їх, Приятелі, що не личить торгувати в храмі!

Мені найбільше сподобалися частини „З преси” та „Чому”. В „Чернику” грають мої добрі знайомі, аж ніяк не гетьманці. Хто ж то репрезентував „Черника”?

Івгн. М. Гадзяцький — Грен Репідс.
„Читаю „Листи”, і думаю, чому то всі не можуть триматися такого рівня, як „Листи”. Чому не розглядати справ спокійно, розумно, без зайвої буфонадли фраз і звірної ненависти”.

М. Белендюк — НІЙорк
„Листи” дуже цікаві. Бажаю доброго, скорого розвитку, та переміни на тижневик”.

Т. Данис — Сен Франціско

До читачів: — Повідомляємо, що 1-го числа „Листів” уже не маємо. 2-го числа залишилася ще мала кількість.

„Листи” висилаємо точно продовж трьох перших днів кожного місяця, за оплатою першої класи. Передплатники повинні мати „Листи” найпізніше 6-го кожного місяця.

Посилаючи передплату, зазначайте — будь-ласка — виразно, від якого числа маємо вислати „Листи”.

Листи і посылки прохаємо адресувати: Р. О. Box 428, Newark, N. J.

Грошеві перекази прохаємо виставляти на прізвище: О. Olesnycky.

ЛИСТИ ДО ПРИЯТЕЛІВ

видають

Д. Кузик — О. Олесницький